

A thing of beauty is a joy for ever

29 jaar NTG lid, dat doet iets met een mens ...

Abstract

Na net geen drie decennia heb ik uiteindelijk besloten mijn lidmaatschap niet langer te vernieuwen. Frans Goddijn vroeg me om een verslagje over mijn ervaringen met $\text{LaTeX}/\text{T\TeX}$ sinds 'de tijd van toen' begin de jaren '90 tot nu... Een lang verhaal natuurlijk, maar ook leuk voor mij om even naar het verleden terug te kijken.

In den beginne was er niets (of toch niet veel)

December 1987 werd ik als Belgisch marineofficier bij het CAWCS¹ geplaatst te Den Helder om als systeemontwerper aan de slag te gaan, dit in het kader van de Belgisch-Nederlandse (marine)samenwerking. Eerst diende ik de geheimen van de aldaar gebruikte VAX/VMS systemen en de programmeertaal ADA onder de knie te krijgen. Mede dankzij de goede begeleiding van mijn burgercollega's werd deze klus geklaard en kon ik het project MISS² dat pas in de steigers stond verder uitwerken en implementeren. Ik blij... tot mij tussen neus en lippen werd gemeld dat de (nogal wiskundige) documentatie voor dit project door mijn voorganger in LaTeX geschreven was en verder diende uitgewerkt te worden. Swahili, daar had deze Belg nog van gehoord, maar LaTeX ?

De wiskundige kern van de MISS systeem was gebaseerd op de methode van de kleinste kwadraten welke op een vernuftige wijze door mijn voorganger (een Belgische polytechnisch ingenieur, type 'confirmed math wizzard') in ADA geprogrammeerd was. Een noemenswaardige overgave/ overname was er niet maar met de nagelaten 3 boeken met formules van de *London Polytechnic School* aangaande de *Least Square Calculus* het boek *LaTeX A Document Preparation System* en twee boeken over PostScript zou alles duidelijk worden. Toch?

In zee met de NTG

Eind 1989 namen we met een drietal collega's van het CAWCS deel aan een NTG bijeenkomst en werd ik lid van de vereniging. Ik herinner me nog heel goed de reactie van Kees van der Laan, toenmalig voorzitter, nadat mijn collega Leo van Geest hem toelichtte waarom LaTeX ons van nut was: 'Oh... en u gebruikt het ook nog...?' Daar stonden we wel even van versteld eerlijk gezegd...³

Inmiddels was ik al behoorlijk geïntrigeerd (eerder geïnfecteerd) door LaTeX en via Gerard van Nes bleek een DOS distributie voorhanden (EmTeX) zodat ik ook thuis aan de slag kon! Om de versie aan de praat te krijgen moesten er wel een sloot diskettes ingelezen worden en enige bijkomende PC know how was geen luxe. Niettemin, met mijn Atari 286 AT en Citizen 24 naalds printer kon ik mij verder verdiepen in de eindeloos lijkende mogelijkheden van LaTeX zoals het gebruik van diverse fonts, het invoegen en scalen van figuren, PostScript, enz. Genoeg om talrijke avonden en week-ends zoet te zijn en het zaakje steeds beter en beter in de vingers te krijgen. De verslaving was inmiddels een feit...

Voor zij dit het zich nog kunnen herinneren: het credo was indertijd ‘What You See is What You Get’ (LaTeX) en ‘What You see is All You’ve Got (WP 5.0 en Word). Een waarheid als een koe toentertijd.

Franse adelborsten

Na het CAWCS werd ik in 1992 in België teruggeplaatst. Het was net alsof ik op IT vlak van Star Trek teruggeflitst werd naar de Flinstones. . . . Eerst kreeg ik een oud stalen bureau toegewezen met een zwarte bakelieten telefoon (overigens niet aangesloten!) zonder PC. Wat later werden weliswaar de eerste PC’s geleverd met Windows als OS maar zonder bijbehorende muis, want (en dit is géén grap) de hoofdverantwoordelijke voor de aankoopdienst IT binnen de marine ‘was tegen muizen’ (sic). ‘t Kan verkeren zei Bredero. . .

Thuis had ik wel het nodige materiaal en ik heb me toen een tijd onledig gehouden met de opmaak van een maandelijks schaaakblad en de opmaak van een paar uitgaven van de uitgeverij ACCO voor de Universiteit Leuven.

Vanaf ‘94 werd ik verbindingsofficier en leraar ‘Maritime English’ bij de Franse Ecole navale te Lanvéoc in Bretagne. Geografische vrijgezel zijnde en slechts beschikkende over een 20-tal oude slides als lesmateriaal heb ik daar heel wat ervaring opgedaan in het opmaken van documenten met LaTeX. Na een jaar zwoegen had ik tweetalig (Frans/Engels) handboek van ruim 250 blz klaar met aangepaste teksten, tekeningen en woordenlijst, aangemaakt met LaTeX2 ϵ en afgedrukt op een HP 600dpi PS printer⁴. Dit bleek achteraf een goede voorbereiding voor latere opdrachten.

Foute belgenmop. . .

Terug in belgenland medio ‘97 kon ik me, na het commando over een fregat, terug wat actiever met de NTG bezighouden. Een aantal jaren was ik o.a. de ‘belgische’ secretaris, kwestie van de lidgelden aldaar te innen en die dan in haar geheel over te boeken naar Nederland en zodoende de bankkosten hiervoor minimaal te houden. Hiervoor had ik een rekening geopend bij de Postbank in België (achteraf bekeken niet de beste keuze overigens) voor de *Nederlandstalige TEX vereniging*. Alle documenten keurig ingevuld bij de kantoorverantwoordelijk en enkele dagen later kreeg ik alle documenten (overschrijvingen e.a.) in de bus op naam van de. . . *Nederlandstalige ReX vereniging*.⁵

Niet echt een vereniging waar je als hoger marineofficier mee wil geassocieerd wil worden dus, tenzij je je absoluut bij de nationale veiligheidsdienst in de kijker wil werken en – op zijn minst – je veiligheidscertificaten tot confetti wenst te zien versnipperen. Het heeft me 2 weken gekost om dit recht te zetten en gelukkig zijn er in Brussel geen knipperlichten afgegaan over de korstondige ‘revival’ van ReX in België!

Gedurende enkele jaren heb ik dan gependeld naar de Staf Defensie te Brussel. Geen oord waar aan typografische kwaliteit van documenten enig belang werd gegeven. Sinds 2002 dienden alle interne documenten overigens verplicht opgemaakt te worden met het font. . . Comic sans serif! Inderdaad u leest dit goed: *Comic sans serif*. . . zoals beslist door een bende, duidelijk ver over houdbaarheidsdatum zijnde, kolonels. Dit font, weliswaar redelijk geschikt voor de aankondiging van een bingo-avond of een fuif voor 12-jarigen is, tot op heden, het standaard font voor alle documenten binnen de belgische defensie. Ik heb nog andere horrorverhalen inzake typografie uit die periode maar om mezelf (en u) te sparen zal ik er hier niet verder op ingaan.

Goede herinneringen heb ik wel aan de deelnames aan de NTG dagen, steevast in aangenaam gezelschap van Luc Deconinck († 2007). Vaak was de trip naar Nederland moeilijk haalbaar vermits de bijeenkomst steevast op een donderdag gepland werd wat niet echt praktisch was, overnachten achteraf was niet mogelijk gezien we vrijdag weer werken moesten ofwel twee dagen verlof dienden op te offeren. Waarom telkens

het telkens op een donderdag moest plaatsvinden is mij overigens nooit duidelijk geworden...

Verder heb ik mij tot eind 2004 intens bezig gehouden met het zetten van boeken en tijdschriften allerhande met – meestal – wiskundige achtergrond en dit voor diverse opdrachtgevers. Hoe moeilijker hoe liever ik het had omdat dit telkens een nieuwe uitdaging was om het met LaTeX toch voor mekaar te krijgen. Leuke tijd maar op de duur toch iets te intens om goed te zijn, een beetje vrije tijd heeft ook zo zijn charmes uiteindelijk.

Epiloog

Begin 2005 werd ik bij de Franse marine geplaatst te Toulon, niet dat ik continu van de Franse riviera kon genieten want deze plaatsing impliceerde frequent langere periodes op zee als stafofficier met de *Charles de Gaulle*, *Mistral*, *Tonnerre* e.a. Nadien, medio 2010 verkaste ik naar het NATO hoofdkwartier te Londen. Drukke tijden met weinig ruimte voor enige typografische recreatie. Inmiddels had ik ook een huis gekocht in ZW Frankrijk zodat we regelmatig pendelden tussen beide locaties. In 2013 heb ik de marine verlaten en ben dan definitief met mijn eega in Frankrijk gaan wonen, even ten zuiden van Toulouse. Eventuele deelname aan NTG dagen werd door de te overbruggen afstand en bijbehorende kost hierbij nog minder voor de hand liggend natuurlijk. Sindsdien gebruik ik T_EXworks voor mijn huis- tuin- en keuken correspondentie en ja, het blijft nog steeds leuk.

Tot besluit

Als lid nr 150 van de NTG ben ik altijd een ‘gebruiker’ gebleven, geen ‘ontwikkelaar’ (waar ik overigens veel respect en veel aan te danken heb). De gestage evolutie binnen de NTG van de ‘artisanale’ LaTeX gebruiker naar de meer gesofistikeerde ConT_EXt aanhanger heeft me echter nooit echt kunnen boeien. Niettemin ben ik tot en met 2018 lid gebleven, niet langer puur uit interesse voor verdere ontwikkelingen, maar enkel en alleen als (kleine) financiële steun voor de NTG.

Tevens is een der initiële doelstellingen van de NTG ruimschoots bereikt; daar waar in 1989 gevreesd werd dat het gebruik van T_EX en LaTeX wegdeemsterde en op sterven na dood was (o.a. met de opkomst van Word en WordPerfect) is het aantal gebruikers sindsdien exponentieel gestegen op universiteiten, hogescholen e.a., zodoende...

Ah, scheiden doet altijd een beetje lijden, maar de link die ons al die jaren verbonden heeft die blijft natuurlijk; net als de talrijke handboeken inzake LaTeX, PostScript, typografie e.a. die hier binnen handbereik blijven, zoveel is zeker!

Rest mij hier dus nog enkel aan de NTG en haar leden van harte *‘fair winds and following seas’* te wensen!

Notes

1. Centrum voor Automatisering van Wapen- en CommandoSystemen, KM.
2. Mine Data and Information System - Positiebepaling en databeheer van onderwaterobjecten t.b.v. de Mijndienst.
3. Zie ook MAPS 6, 6de bijeenkomst 20 nov 1990
4. Monnikenwerk was het maar uiteindelijk is het tweemaal in herdruk gegaan in de Ecole navale en toen ik ettelijke jaren later in 2010 ingescheept was aan boord van de FS Mistral ontmoette ik iemand die een exemplaar gebruikte ter voorbereiding van zijn examen Engels.
5. Rex (van Christus Rex, *Christus is koning*) was een Belgische fascistische politieke beweging (1930 – 1945) onder leiding van Léon Degrelle (tevens notoir lid van de Waffen-SS). De beweging werd in 1945 van staatswege verboden.